

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1425/17-J

Název	Základní škola a Praktická škola Moravské Budějovice, Dobrovského 11
Sídlo	Dobrovského 11, 676 02 Moravské Budějovice
E-mail	zv.skola@tiscali.cz
IČ	60 418 494
Identifikátor	600 025 691
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Miroslava Zvěřinová
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Místo inspekční činnosti	Dobrovského 11, 676 02 Moravské Budějovice Tyršova 622, 675 31 Jemnice
Termín inspekční činnosti	30. 10. 2017 – 2. 11. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného podle školních vzdělávacích programů v souladu s § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s rámcovými vzdělávacími programy a právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola a praktická škola Moravské Budějovice, Dobrovského 11 (dále škola) vykonává činnost základní školy, střední školy a školní družiny. Ve škole se ke dni inspekce vzdělávalo 114 žáků. V základní škole se vzdělávají žáci v oborech vzdělávání základní škola a základní škola speciální, ve střední škole v oboru vzdělávání praktická škola jednoletá. Škola má 12 tříd, 10 tříd v Moravských Budějovicích a dvě třídy na odloučeném pracovišti v Jemnici (jedna třída pro žáky s lehkým mentálním postižením a druhá pro žáky základní školy speciální). Na prvním stupni základní školy jsou častěji spojovány ročníky do jedné třídy, na druhém stupni a na střední škole jsou žáci převážně ve třídách po jednom ročníku.

V základní škole je výuka realizována podle čtyř vzdělávacích programů: Školního vzdělávacího programu „Škola pohody a umu“ zpracovaného podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, Školního vzdělávacího programu pro žáky s lehkým mentálním postižením „Škola pohody a umu“, zpracovaného podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – příloha upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, Školního vzdělávacího programu pro žáky se středně těžkým mentálním postižením „Škola pohody a umu“ a Školního vzdělávacího programu pro vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami „Škola pohody a umu“, které jsou zpracovány podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální.

Vzdělávání na střední škole probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání praktická škola jednoletá se zaměřením – práce v domácnosti „Škola pohody a umu“, zpracovaného podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání praktická škola jednoletá.

Školní družina poskytovala v době inspekční činnosti ve dvou odděleních 36 účastníkům pravidelnou zájmovou činnost s množstvím aktivit (např. dovednostních, tvořivých, sportovních). Školní vzdělávací program Školní družina navazuje na školní vzdělávací programy základní školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále ředitelka) vychází ve své činnosti z dlouholetých řídicích zkušeností. Víze školy je obsažena v názvech vzdělávacích programů – Škola pohody a umu. Hlavními cíli školy je připravit žáky pro získání odborné kvalifikace i jejich uplatnění v budoucím zaměstnání a vytvořit pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami širokou nabídku vzdělávacích programů. Víze i hlavní cíle se promítají do všech školních vzdělávacích programů a jsou v souladu s očekáváním zákonných zástupců žáků i obecně uznávanými hodnotami. Jsou rozpracovány do konkrétních cílů pro jednotlivé oblasti školy a na jejich tvorbě i dosažení spolupracují s vedením školy všichni zaměstnanci. Daří se propagovat práci školy na webových stránkách, vydáváním školního časopisu, materiály pro kabelovou televizi a mnoha dalšími způsoby.

Koncepce řízení vychází z reálných podmínek a specifik školy. Ředitelka využívá výhody malé školy a vytváří předpoklady příznivého školního prostředí otevřenou komunikací se všemi aktéry vzdělávání. Vhodně delegovala některé kompetence na další pedagogy (zástupkyně ředitele, výchovná poradkyně, vedoucí vychovatelka školní družiny). Hlavním poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada, v níž jsou projednávána nejen zásadní opatření týkající se vzdělávání, ale také např. strategie školy. Pedagogové participují na vedení školy prostřednictvím metodického sdružení, které se svou činností podílí

na zkvalitňování výuky a věnuje se i analýze výsledků vzdělávání žáků v jednotlivých třídách. Vedle pravidelných týdenních porad pedagogové a vedení školy řeší běžné problémy výchovně vzdělávacího procesu při každodenním kontaktu. Komplexní kontrolní činnost je prováděna kontinuálně v rámci zajišťování každodenního chodu školy. Hlavním nástrojem pro zajištění a udržení kvality vzdělávání je hospitační činnost, systematicky uskutečňovaná ředitelkou a její zástupkyní. Vyučujícím je poskytována potřebná zpětná vazba.

Ve Školní vzdělávacím programu pro základní vzdělávání pro žáky s lehkým mentálním postižením „Škola pohody a umu“, je vzdělávací předmět Pracovní činnosti (obor Člověk a svět práce pro druhý stupeň) odlišně rozpracován pro chlapce a dívky a také se tak vyučuje, což je v rozporu nejen s příslušným rámcovým vzdělávacím programem, ale také zásadou rovného přístupu ke vzdělávání.

Vzdělávání zabezpečuje stabilizovaný pedagogický sbor 26 pedagogických pracovníků, z nichž většina (85 %) splňuje požadavky odborné kvalifikace. Čtyři pedagogičtí pracovníci nesplňují předpoklady odborné způsobilosti, z nich tři učitelé si požadované vzdělání doplňují dalším studiem, jeden učitel může vykonávat přímou pedagogickou činnost vzhledem k věku a délce pedagogické praxe. Nekvalifikovanost pedagogů neměla výrazný negativní dopad na průběh vzdělávání. Nově příchozím a začínajícím pedagogům je poskytována péče (přidělení uvádějícího učitele a konzultace s vedením školy), ale jejich menší zkušenosti měly v některých hodinách vliv na kvalitu výuky, která nedosahuje úrovně výuky zkušených učitelů. Vedení školy plánuje situaci řešit vzájemnými hospitacemi učitelů, které budou pro nové pedagogy zdrojem inspirace, poučení i sebereflexe. Školní poradenské pracoviště tvoří výchovný poradce a metodička prevence. Úzce spolupracují s vedením školy, třídními učiteli i ostatními pedagogy.

Systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) podporuje úspěšnou realizaci školních vzdělávacích programů a zohledňuje potřeby školy i zájmy vyučujících. Vedení školy i pedagogičtí pracovníci mají zájem zvyšovat svou odbornost a v rámci DVPP absolvovali kurzy zaměřené na výchovu a vzdělávání žáků s individuálními vzdělávacími potřebami, matematickou gramotnost a postupy při zpracování místních akčních plánů. Zkušenosti a informace získané v rámci DVPP pedagogové přenášejí do práce se žáky.

Podmínky pro výuku jsou po prostorové stránce velmi dobré. Třídy jsou velké a prostorné. K dispozici jsou tři samostatné učebny pro individuální výuku žáků, vybavená keramická dílna s pecí, cvičná kuchyň, menší tělocvična, školní dvůr, pozemek, počítačová učebna a samostatná místnost pro rodiče dojíždějících žáků. Počítače pro žáky jsou zastaralé a nekompatibilní s novými výukovými programy, což má negativní vliv na výuku. Od minulé inspekční činnosti byly nově vybaveny žákovské šatny, nově vybavena dílna pro pracovní vyučování, instalovány čtyři interaktivní tabule a každý učitel využívá ve výuce notebook nebo tablet. Pro relaxaci jsou žákům k dispozici odpočinkové prostory v učebnách a relaxační místnost Snoezelen, sloužící k více smyslové stimulaci pro zlepšení zdravotního stavu žáků a ke zkvalitnění jejich života. Bezbariérový přístup do budovy je zajištěn výtahem.

Školní družina má k dispozici nejen prostory kmenové učebny, ale také využívá relaxační místnost, keramickou dílnu, tělocvičnu i počítačovou učebnu.

Všichni pracovníci se snaží zajišťovat vstřícné a bezpečné prostředí pro žáky i jejich rodiče. Na esteticky podnětném prostředí interiéru chodeb a tříd se podílejí žáci svými výtvarnými a rukodělnými pracemi. Vchod je zajištěn elektronickým vrátným. Počet úrazů je minimální.

Škola nemá vlastní jídelnu. Stravování pro žáky je zajištěno smlouvou se Střední školou řemesel a služeb Moravské Budějovice, která sídlí v blízkém okolí. Část žáků školy je zařazena do projektu Kraje Vysočina „Potravinová pomoc dětem“. Dále škola spolupracuje s nadací „Women for women“, která poskytuje příspěvek na stravování žákům ze sociálně slabých rodin.

Hlavním zdrojem financování školy je příspěvek ze státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání a účelově určené finanční prostředky na kompenzační učební pomůcky pro žáky se zdravotním postižením a zvýšení platů pracovníků regionálního školství. Na provozní náklady je určen příspěvek z rozpočtu od zřizovatele. Město Moravské Budějovice přispívá na náklady spojené s akcemi pořádanými školou pro širokou veřejnost. Příspěvek škole poskytuje i Asociace školních sportovních klubů na sportovní aktivity.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka v základní škole probíhala v podnětném prostředí vhodně uzpůsobeném skupinovému vzdělávání žáků s odlišnými vzdělávacími programy. Zvolené formy a metody práce dostatečně zohledňovaly zásady a cíle školních vzdělávacích programů i odlišnosti stanovené v individuálních vzdělávacích plánech žáků. Byla zaznamenána velmi příznivá pracovní atmosféra, laskavý, trpělivý a tolerantní přístup zohledňující individuální možnosti žáků. Vyučující poskytovali žákům prostor pro formulaci odpovědí a dostatek času k práci, vhodně je motivovali. Na komunikaci v hodinách měly kladný vliv součinnost a důslednost vyučujících při vedení žáků ke spisovnému vyjadřování a taktní oprava chyb. Žáci byli nenásilně vedeni k formulování svých názorů. Ve výuce byly zpravidla uplatňovány účelné vzdělávací postupy - důsledná individualizace a diferenciací výuky, učení ve skupinách a samostatná práce žáků. Názornost výuky byla podporována využíváním didaktických pomůcek, pracovních listů, ojedinele i výukových programů. Efektivně probíhala spolupráce učitelů s asistenty pedagoga, byla cílená, předem připravená a většinou také dobře organizovaná. Činnost asistentů pedagoga byla prováděna pod dohledem pedagoga a ve třídě, kde se žák vzdělává. Hodnocení známkami i průběžné slovní hodnocení mělo motivační charakter. Kromě hodiny matematiky vedené začínající pedagožkou byli žáci v hodinách ukázněni, plnili pokyny pedagogů a prokazovali dobré pracovní návyky. Vzdělávání žáků maximálně rozvíjelo jejich elementární vědomosti, dovednosti a návyky, které umožní jejich realizaci v životě - dovednost bezchybně vyplnit složenku, správně přivolat záchrannou službu apod.

Hodina výtvarné výchovy v praktické škole byla vyučující velmi dobře a systematicky připravena s ohledem na individuální schopnosti a dovednosti žáků. Ve třídě působili dva asistenti pedagoga, kteří vstřícným, citlivým a účelným způsobem podporovali žáky potřebující dopomoc v průběhu vzdělávání. Výuka probíhala ve velmi pozitivní a přátelské atmosféře. V závěru tříhodinového bloku žáci společně prezentovali výsledek své práce. Navýšené počty hodin v pracovním vyučování mají značný vliv na rozvoj manuální zručnosti žáků. Vyučující si vytvořili bohatou sadu vzorových výrobků. Každý žák přispíval svým dílem k jejich výrobě a výsledky jejich práce měly vysokou úroveň estetickou i kvalitní technické zpracování.

Na výuku v ZŠ navazuje zájmové vzdělávání, které je poskytováno bez úplaty. Zájmové vzdělávání ve školní družině probíhá v souladu s cíli školy, rozvíjí a upevňuje klíčové kompetence žáků. Sledované činnosti probíhaly v příznivé atmosféře, přístup vychovatelek k žákům byl vstřícný. Byla patrná vysoká motivovanost všech účastníků, aktivní přístup, zájem o vlastní činnost a spolupráci. Po dopoledním vyučování byl dán žákům dostatečný prostor pro spontánní hru či možnost volby řízené činnosti. Vzhledem k rychlé unavitelnosti

žáků s kombinovanými vadami byla vhodně zařazována jejich relaxace mezi jednotlivými činnostmi. Při aktivitách žáků byla dodržována přirozená kázeň. Pedagogové, z pozice poradců a průvodců, poskytovali účastníkům srozumitelnou zpětnou vazbu s ohledem na jejich individualitu. Výsledky práce žáků jsou účelně využívány k výzdobě školy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků je prováděno důsledně individuálně, s důrazem na zohlednění zdravotního stavu žáků i na jejich motivaci. Je realizováno v souladu se stanovenými pravidly. Rozbor výsledků je prováděn pravidelně na čtvrtletních jednáních pedagogické rady i v rozhovorech třídních učitelů s rodiči. Vedení školy zadává každé pololetí vlastní písemné práce, jejichž výsledky poskytují dostatek informací o pokroku každého žáka a jsou zpětnou vazbou pro vyučující. Výsledky vzdělávání žáků jsou za jednotlivá klasifikační období pravidelně vyhodnocovány a analyzovány, ve výročních zprávách je uváděn přehled úspěšného zakončení docházky. Na konci školního roku 2016/2017 navštívilo školu 122 žáků, 27 prospělo s vyznamenáním, jeden žák v základní škole a jedna žákyně v základní škole speciální nepospěli.

Systém poskytování poradenských služeb je nastaven kvalitně a dobře funguje. Škola sleduje a vyhodnocuje úspěšnost žáků v průběhu a dalším vzdělávání. Informuje žáky a jejich zákonné zástupce o reálných možnostech dalšího studia v regionu a sleduje jejich úspěšnost a další vývoj. Zaměstnatelnost absolventů praktické školy je omezená a získat zaměstnání se jim podaří jen výjimečně.

V chování žáků škola řeší nejčastěji rozpory mezi jednotlivci, vulgární vyjadřování a záškoláctví. Vzhledem k velikosti školy jsou vzniklé problémy řešeny okamžitě. Vedení školy bylo při řešení výchovného problému během inspekční činnosti příkladem ostatním pedagogům, kteří se s řešením identifikovali. V případě vážnějších prohřešků je svolávána výchovná komise, škola spolupracuje s Policií ČR a Orgánem sociálně-právní ochrany dětí. Preventivní aktivity, zejména účast žáků v různých soutěžích, školních akcích, projektech apod., napomáhají rozvíjet osobnost žáků. Zdravý životní styl i prevence rizikových jevů jsou přirozenou součástí výuky jednotlivých předmětů a celého života školy. V rámci mimoškolní výchovy vhodně preventivně působí i nabídka zájmových útvarů.

Pedagogové se podílejí na výchově a vzdělávání žáků podle doporučení školského poradenského zařízení. Související administrativu a spolupráci se specializovanými pracovišti a zákonnými zástupci žáků odpovědně zajišťuje ředitelka školy a její zástupkyně. Většina žáků má již nová doporučení školských poradenských zařízení (vydaná po 1. 9. 2016) a potřebu podpory ve stupních dva až pět. Nejčastějšími podpůrnými opatřeními jsou úpravy obsahu a očekávaných výstupů vzdělávání, personální podpora (přítomnost asistenta pedagoga ve výuce), využívání kompenzačních pomůcek a speciálních učebnic. Pomůcky a učebnice zakoupené pro žáky byly ve výuce řádně využívány a přispívaly k naplňování jejich vzdělávacích možností.

Partnerské vztahy s veřejností považuje ředitelka za významnou součást činnosti školy, která vzdělávání obohacuje a rozvíjí. Žáci se účastní kulturních a sportovních akcí, účast má význam na jejich začlenění do kolektivu školy. Kromě velmi dobře fungující spolupráce se zřizovatelem probíhá spolupráce se zákonnými zástupci. Pro žáky jsou pravidelně pořádány soutěže - regionální kolo soutěže ve stolním tenise, regionální kolo soutěže zručnosti žáků základních škol speciálních. Škola připravuje mnoho akcí pro občany Moravských Budějovic - Vánoční jarmark, Velikonoční bál, Prodejní výstavu dušičkových vazeb, Putovní výstavu „Čerti a andělé“, vystoupení v Domě sv. Antonína i pro Klub důchodců,

divadelní představení pro Mateřskou školu Jabula, pro rodiče a žáky i divadelní představení v léčebně dlouhodobě nemocných. Tyto akce se těší zájmu široké veřejnosti, mívají i několik set návštěvníků. Ve spolupráci s SRPDŠ probíhá dvakrát do měsíce večerní škola pro bývalé žáky. Pořádáním těchto akcí se škola stala v oblasti kultury, sportu a vzdělání důležitým aktérem v regionu.

Závěry

Hodnocení vývoje

- v době od poslední inspekční činnosti došlo k dalšímu zkvalitnění materiálních podmínek (obnova lavic a židlí v celé škole, nové vybavení školní dílny, nově vybaveny žákovské šatny),
- zvýšením počtu asistentů pedagoga byla zkvalitněna práce se žáky, kteří mají speciální vzdělávací potřeby.

Silné stránky

- škola je v oblasti kultury, sportu a vzdělání důležitým aktérem v regionu,
- prevence rizikových jevů má pozitivní vliv i na žáky ze sociálně slabých rodin, zájmové vzdělávání je pro žáky poskytováno bez úplaty a akce školy jsou pro žáky s minimální finanční spoluúčastí zákonných zástupců.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- pro další zvyšování kvality práce nových pedagogických pracovníků více podpořit zavádění interního mentoringu,
- nízká pestrost výuky ovlivněná úrovní didaktické techniky, která neumožňuje využívání moderních vzdělávacích programů.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zaměřit se na předávání zkušeností novým pedagogickým pracovníkům,
- zvýšit úroveň didaktické techniky a začít využívat moderní vzdělávací programy ve výuce,
- vzhledem ke specifikům hodnocení žáků v jednotlivých oborech vzdělání ve školním řádu oddělit hodnocení žáků pro základní školu od pravidel pro hodnocení žáků speciální školy a praktické školy.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina, čj. 151/03/2003, ze dne 17. 6. 2003, včetně dodatků
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 10. 10. 2017
3. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2016/2017
4. Roční plány školy, školní rok 2017/2018

5. Školní vzdělávací program pro žáky se středně těžkým mentálním postižením „Škola pohody a umu“, platnost od 1. 9. 2011
6. Školní vzdělávací program pro vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami „Škola pohody a umu“, platnost dokumentu od 1. 9. 2013
7. Školní vzdělávací program pro žáky s lehkým mentálním postižením „Škola pohody a umu“, platnost od 1. 9. 2010
8. Školní vzdělávací program pro obor vzdělávání praktická škola jednoletá se zaměřením – práce v domácnosti „Škola pohody a umu“, platnost od 1. 9. 2012
9. Školní vzdělávací program „Škola pohody a umu“, Čj. ZŠMB/0433/2017, platnost od 1. 9. 2017
10. Školní vzdělávací program Školní družina, ze dne od 1. 9. 2013
11. Školní matrika
12. Seznam žáků po třídách ve školním roce 2017/2018
13. Školní řád základní školy, s účinností od 1. 9. 2015
14. Rozvrhy hodin a tříd pro školní rok 2017/2018
15. Zápisy z jednání pedagogických rad
16. Výstupy z jednání metodického sdružení, školní rok 2017/2018
17. Zápisy z provozních porad
18. Kniha úrazů, poslední zápis dne 2. 10. 2017 ze dne 1. 9. 2007
19. Záznamy o úrazu vedené ke dni inspekční činnosti
20. Třídní knihy pro ZŠ praktickou a ZŠ speciální, školní rok 2017/2018
21. Třídní výkazy pro ZŠ praktickou a ZŠ speciální, školní rok 2017/2018
22. Protokoly a záznamy o provedených kontrolách a inspekční zprávy
23. Koncepce rozvoje a řízení školy na období 2016 - 2018
24. Plán práce na školní rok 2017/2018
25. Plán výchovného poradce na školní rok 2017/2018
26. Minimální preventivní program pro školní rok 2017/2018
27. Zápisy z jednání školské rady ke dni konání inspekční činnosti
28. Plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2017/2018
29. Záznamy hospitací, školní roky 2016/2017 a 2017/2018
30. Plán DVPP pro školní rok 2017/2018
31. Vzorek sešitů a žákovských knížek
32. Ukázky žákovských prací

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Stanislav Pulkrab, školní inspektor

Pulkrab v. r.

Mgr. Eva Kořínková, školní inspektorka

Evab Kořínková v. r.

Bc. Renáta Hánová, kontrolní pracovnice

Hánová v. r.

Mgr. Marie Linhartová, školní inspektorka

Linhartová v. r.

V Jihlavě 1. 12. 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Miroslava Zvěřinová, ředitelka školy

Zvěřinová v. r.

V Moravských Budějovicích 7. 12. 2017